

Lovforslag nr. L 270. Fremsat den 14. maj 1986 af miljøministeren

Forslag

til

Lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter

§ 1

I lov nr. 212 af 23. maj 1979 om kemiske stoffer og produkter, som ændret ved lov nr. 68 af 20. februar 1980, foretages følgende ændringer:

1. § 30 affattes således:

»§ 30. Når det findes nødvendigt for at sikre, at et kemisk stof eller produkt ikke indebærer fare for sundheden eller medfører skade på miljøet, kan miljøministeren træffe bestemmelse eller fastsætte regler om begrænsning i eller forbud mod salg, import og anvendelse af stoffet eller produktet. Der kan herunder stilles krav til stoffets eller produktets renhed.

Stk. 2. Ministeren kan i øvrigt træffe bestemmelse eller fastsætte regler om en vares indhold eller afgivelse af et kemisk stof, når det findes nødvendigt for at sikre, at stoffet ikke indebærer fare for sundheden eller medfører skade på miljøet.«

2. § 33, *stk. 2* ophæves og i stedet indsættes:

»*Stk. 2.* Ministeren fastsætter regler om, at producenter og importører inden en fastsat frist skal ansøge om godkendelse af stoffer og produkter, der er klassificeret af Giftnavnet efter lov nr. 118 af 3. maj 1961 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst.

Stk. 3. Godkendelser meddeles for en periode af 5 år.

Stk. 4. Godkendelser, der er meddelt før 1. januar 1987, bortfalder dog 1. januar 1992.

Stk. 5. Ministeren fastsætter nærmere regler om fornyelse af godkendelser, samt om ophør af retten til salg eller import af et stof eller produkt, som ikke kan godkendes.

Stk. 6. Ministeren kan foretage ændringer i bilaget til loven.«

3. § 35 affattes således:

»§ 35. Godkendelse kan ikke meddeles til stoffer eller produkter, som i forbindelse med anvendelsen eller den dermed forbundne håndtering og opbevaring er eller på grundlag af foreliggende undersøgelser eller erfaringer formodes at være særligt farlige for sundheden eller særligt skadelige for miljøet.

Stk. 2. Godkendelse kan ikke meddeles til et stof eller produkt, hvis der findes stoffer, produkter eller metoder med samme anvendelsesområde, som er eller på grundlag af foreliggende undersøgelser eller erfaringer formodes at være væsentligt mindre farlige for sundheden eller væsentligt mindre skadelige for miljøet.

Stk. 3. Godkendelse kan meddeles på nærmere fastsatte vilkår om stoffets eller produktets indhold, mængde, salg, import, emballering, reklamering og mærkning med forskrifter for anvendelse og opbevaring m.v.

Stk. 4. Hvis et tidligere markedsført stof eller produkt godkendes på vilkår, der begrænser stoffets eller produktets hidtidige anvendelsesområde, kan godkendelse betinges af, at stoffet eller produktet sælges under et andet navn.

Stk. 5. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om godkendelsesordningen, herunder hvordan der må reklameres for et godkendt stof eller produkt.

Stk. 6. Forskrifter efter stk. 3 for anvendelse og opbevaring af det godkendte stof eller produkt kan bekendtgøres ved gengivelse heraf på emballagen efter ministerens nærmere bestemmelser.«

4. § 36 affattes således:

»§ 36. Ministeren kan fastsætte regler om, at producenten eller importøren af et stof eller produkt, der er klassificeret af Giftnævnet eller godkendt i henhold til § 33, betaler afgift til dækning af udgifterne ved

- 1) den godkendende myndigheds virksomhed,
- 2) tilsyn og kontrol med stoffer og produkter, der er omfattet af dette kapitel,
- 3) forskning i godkendelsespligtige stoffers eller produkters indvirkning på sundhed og miljø og
- 4) uddannelse af brugere af godkendte stoffer eller produkter og oplysning om disse stoffers eller produkters anvendelse og indvirkning på sundhed og miljø.«

5. I § 38 indsættes efter stk. 2:

»Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på de klassificeringer, der er meddelt af Giftnævnet.«

6. § 46 affattes således:

»§ 46. Ministeren kan bemyndige kommunalbestyrelser til at udføre opgaver i forbindelse med tilsynet med, at loven og forskrifter udfærdiget efter loven overholdes.«

7. I § 59 indsættes efter nr. 2) som nyt nr.:

»3) undlader at efterkomme bestemmelse om ophør af retten til salg eller import af et stof eller produkt i medfør af regler fastsat i henhold til § 33, stk. 5.«

§ 59 nr. 3)–9) bliver herefter 4)–10).

8. I § 59 nr. 3), som bliver nr. nr. 4), ændres »§ 35, stk. 1« til »§ 35, stk. 3«.

9. I § 59 nr. 7), som bliver nr. 8), ændres »stk. 3« til »stk. 6«.

10. § 59 nr. 9), som bliver nr. 10), affattes således:

»10) ved uforsvarlig omgang med farlige stoffer eller produkter udsætter menneskers eller husdyrs liv eller sundhed for fare eller forvolder ikke ubetydelig skade på miljøet.«

11. I § 60 ændres »§ 35, stk. 1« til: »§ 35, stk. 3«.

12. I § 61 ændres »§ 35, stk. 2« til: »§ 35, stk. 5«.

13. I § 62 indsættes som 2. punktum:

»Er overtrædelsen begået af en kommune eller kommunalt fællesskab, jfr. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.«

14. I § 63 udgår »72 og«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1987.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Sigtet med lovforslaget

Hovedsigtet med lovforslaget er at skærpe kravene til godkendelse af bekæmpelsesmidler og andre midler, der er omfattet af lovens kapitel 7. For at muliggøre en løbende sundheds- og miljø-mæssig vurdering foreslås det, at samtlige godkendelser gøres tidsbegrænsede, og at der skabes hjemmel til, at Giftnævnets klassificeringer afløses af egentlige tidsbegrænsede godkendelser. Desuden foreslås det at lovfæste princippet om, at der ikke kan meddeles godkendelse til særligt farlige eller skadelige midler, og at et middel, hvortil der findes et væsentligt mindre farligt eller mindre skadeligt alternativ, ikke kan godkendes. Herudover stilles der forslag om, at bestemmelsen om afgifter på bekæmpelsesmidler ændres, således at der kan skabes økonomisk grundlag for en opprioritering af indsatsen med henblik på at begrænse forbruget af disse midler. Endelig indeholder lovforslaget en række mindre ændringer af anden art.

2. Lovforslagets baggrund

Den 20. juni 1985 afgav folketingets miljø- og planlægningsudvalg beretning over et af SF fremsat forslag til folketingsbeslutning om bekæmpelsesmidlers brug og sikkerheds- og sundhedsforanstaltninger (B 14).

Udvalget opfordrede i beretningen miljøministeren til at udarbejde en redegørelse om bekæmpelsesmidler, der skulle afspejle den overordnede målsætning, at forbruget af bekæmpelsesmidler skal nedbringes og omlægges i retning af anvendelsen af mindre skadelige midler. Endvidere skulle redegørelsen lægge op til, at yderligere forskning og undersøgelser af bekæmpelsesmidlers brug burde opprioriteres.

Herudover skulle redegørelsen indeholde en beskrivelse af udviklingen i anvendelse af bekæmpelsesmidler samt en beskrivelse af de erfaringer Miljøstyrelsen havde gjort ved administrationen af lovgivningen om bekæmpelsesmidler. Endelig skulle redegørelsen indeholde forslag til en udvidelse

393 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

af bestemmelsen om afgifter i forbindelse med godkendte bekæmpelsesmidler samt overvejelser om de økonomiske muligheder, der skabes, hvis den øvre grænse for disse afgifter ophæves.

På denne baggrund afgav miljøministeren den 10. januar 1986 en redegørelse om bekæmpelsesmidler til folketingets miljø- og planlægningsudvalg.

Redegørelsen fremhæver, at udviklingen siden 1980 har vist et stadigt stigende forbrug af bekæmpelsesmidler.

Det fremgår endvidere af redegørelsen, at kemikalieloven for så vidt angår godkendelse af nye midler har fungeret efter hensigten. Der har imidlertid vist sig at være en række problemer i forbindelse med »gamle bekæmpelsesmidler«, dvs. de midler, der er klassificeret af Giftnævnet før loven trådte i kraft 1. oktober 1980, og som udgør hovedparten af de midler, der er på markedet i dag.

Det drejer sig navnlig om mulighederne for at tilbagekalde klassificerede midler og spørgsmålet om, efter hvilke kriterier dette bør ske.

Det konkluderes bl.a. i redegørelsen, at der på en række punkter er behov for justering og klargøring af lovgrundlaget for godkendelsesordningen, ligesom der peges på, at betingelserne for at opnå godkendelse bør skærpes, og at godkendelserne bør tidsbegrænses. En række af de anbefalinger, som er beskrevet i redegørelsen, er indeholdt i lovforslaget.

3. Lovforslagets indhold

For det første indeholder forslaget bestemmelser, der skal sikre, at betingelserne for, hvornår et middel kan godkendes, skærpes. Det foreslås således, at godkendelsesmyndigheden skal nægte at godkende midler, der i forbindelse med anvendelsen eller den dermed forbundne håndtering og opbevaring er eller må forventes at være særligt farlige for sundheden eller særligt skadelige for miljøet. Herudover stilles der forslag om, at der skal gælde den betingelse for at opnå godkendelse af et middel, at der ikke findes væsentligt mindre farlige eller skadelige alternativer. Endelig skal en

generel tidsbegrænsning af godkendelser sikre muligheden for, at der sker en løbende vurdering af allerede godkendte midler.

For det andet skal foreslaget sikre, at de bekæmpelsesmidler, der er klassificeret af Giftnævnet, bliver godkendt efter samme regler som nye midler.

For det tredje stilles der forslag om en bredere anvendelse af den afgift, der pålægges godkendte og klassificerede bekæmpelsesmidler, idet der forudses en styrkelse af indsatsen på bekæmpelsesmiddelområdet.

Ud fra ønsket om at opprioritere miljöhensynet i forbindelse med reguleringen af kemiske stoffer og produkter stilles der for det fjerde forslag om at straffebelægge uforsvarlig omgang med stoffer og produkter, hvorved der forvoldes ikke ubetydelig skade på miljøet.

Herudover er det fundet hensigtsmæssigt at foretage en tydeliggørelse og opdeling af reglen i lovens § 30, ligesom der er foretaget en række ændringer i konsekvens af lovforslagets hovedprincipper.

4. Godkendelsesordningens administration

Den tidligere godkendelsesordning fandtes i lov nr. 188 af 3. maj 1961 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst. Ordningen blev administreret af Giftnævnet, som ved klassificeringen af bekæmpelsesmidlet alene skulle vurdere midlets mulige skadelige virkninger på mennesker og husdyr. De midler, der er klassificeret af Giftnævnet, er således ikke vurderet med hensyn til mulige skadevirkninger på miljøet i bredere forstand.

Den godkendelsesordning, som blev indført ved kemikalielovens ikrafttræden den 1. oktober 1980 indebærer, at bekæmpelsesmidler skal vurderes med hensyn til deres eventuelle sundhedsfare og miljøskadelighed. Denne vurdering foretages af miljøstyrelsen med sagkyndig bistand fra Bekæmpelsesmiddelrådet.

Bekæmpelsesmiddelrådet er et sagkyndigt, koordinerende organ, der er nedsat af miljøministeren.

Medlemmerne udpeges af ministeren efter indstilling fra bl.a. landbrugsorganisationerne, bekæmpelsesmiddelbranchens organisationer, Forbrugerrådet, SID og Danmarks Naturfredningsforening samt efter indstilling fra forskellige berørte myndigheder og institutioner, herunder Statens Planteavlsvorsøg, Statens skadedyrsforsøg, Arbejdstilsynet, Levnedsmiddelstyrelsen og Miljøstyrelsen.

Rådet bistår miljøstyrelsen ved godkendelsesordningens administration.

Dette koordinerende, sagkyndige organ vil få en særlig betydning i forbindelse med administrationen af de skærpede krav til godkendelsesordningen.

Således vil farlighedskriterierne, som skal lægges til grund for administrationen, blive udarbejdet i samråd med Bekæmpelsesmiddelrådet, ligesom rådet vil få en central rolle i forbindelse med den nærmere udformning af kriterierne for vurdering af alternative midler, der kan erstatte mere farlige eller mere skadelige midler.

På grund af den brede sagkyndige sammensætning vil rådet være et egnet forum for eventuel vurdering af hvilke krav, der stilles til producenter/importører af bekæmpelsesmidler i forbindelse med ansøgningsgodkendelse, bl.a. med hensyn til dokumentation for midlernes effektivitet ved den lavest mulige dosering.

Miljøstyrelsen vil i samråd med Statens Planteavlsvorsøg og efter drøftelse med Bekæmpelsesmiddelrådet foretage en revision af ansøgningskemaerne med henblik på at fastlægge et udbygget og mere nuanceret vurderingsgrundlag for godkendelsen.

Landbrugsministeriet har i forbindelse med lovforslagets udarbejdelse således bl.a. peget på, at der i ansøgningsmaterialet bør indgå dokumentation for midlets effektivitet ved forskellige doseringer. Dette vil efter landbrugsministeriets opfattelse forbedre grundlaget for godkendelsesbehandlingen, ligesom oplysninger om lavest mulige effektive doseringer vil kunne indgå i konsulent- og rådgivningsarbejdet overfor brugerne.

Bekæmpelsesmiddelrådets sammensætning findes også egnet som instrument til at sikre lovforslagets overordnede målsætning om skærpede krav til godkendelsen af bekæmpelsesmidler, derved at berørte organisationer og myndigheder får mulighed for løbende at holde sig orienteret om principperne for lovens administration, ligesom de i rådet repræsenterede institutioner forventes at kunne indgå i en informations- og rådgivningsvirksomhed overfor bruger og producenter til supplering af de i lovforslaget indeholdte styringsmidler.

Særlig med henblik på lovforslagets princip om at man ved vurderingen af midlernes farlighed eller skadelighed i mindre grad skal tage udgangspunkt i anvendelsesforskrifter og personlige beskyttelsesforanstaltninger for brugerne, vil Arbejdstilsynet og Bekæmpelsesmiddelrådet iøvrigt blive inddraget.

5. Hørte myndigheder og organisationer

Det foreliggende lovforslag har været genstand for høring af og i et vist omfang forhandling med:

Administrationsdepartementet, Amdsrådsforeningen i Danmark, Arbejdsmiljøinstituttet, Arbejdsministeriet, Budgetdepartementet, Boligministeriet, Byggestyrelsen, Civilforsvarsstyrelsen, Arbejdstilsynet, Direktoratet for luftfartsvæsenet, Direktoratet for toldvæsenet, Energiministeriet, Energistyrelsen, Finansministeriet, Fiskeriministeriet, Fiskeriministeriets industritilsyn, Forbrugerombudsmanden, Foreningen af Amtskommunernes Tekniske Chefer, Forsvarsministeriet, Frederiksberg kommunalbestyrelse, Fredningsstyrelsen, Friluftsrådet, Generaldirektoratet for Danske Statsbaner, Generaldirektoratet for postvæsenet, Hovedstadsrådet, Hærens Materielkommando, Indenrigsministeriet, Industriministeriet, Justitsministeriet, Kemikaliekontrollen, Kommunernes Landsforening, Københavns Magistrats 5. afd., Landbrugsministeriet, Levnedsmiddelstyrelsen, Miljøankenævnet, Ministeriet for Grønland, Ministeriet for offentlige arbejder, Planstyrelsen, Rigspolitechefen, Skovstyrelsen, Stadsingeniørerne, Statens Brandinspektion, Statens Planteavlsforsøg, Statens Skadedyrlaboratorium, Statens Skibstilsyn, Statens Tekniske Prøvenævn, Statsministeriet, Sundhedsstyrelsen, Søværnets Materielkommando, Teknologirådet, Undervisningsministeriet, Veterinærdirektoratet, Akademiet for de tekniske videnskaber, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Biavlernes Landsforening, Brancheforeningen for sæbe-, parfumeri-, toilet- og kemisktekniske artikler, Butikhandelens Fællesråd, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund, Dansk Agrokemisk Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhvervsgartnerforening, Dansk Farmaceutforening, Dansk Organisation af detailhandelskæder, Dansk Toxikologi Center, Dansk Træhandlerforening, Dansk Varefakta Nævn, Dansk Veterinærhygiejnikeres Organisation, Danske Husmandsforeninger, Dantest, De Danske Handelsforeningers Fællesorganisation, De danske Landboforeninger, De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende købmandsforeninger, Den danske Dyrslægeforening, Embedslægeforeningen, Forbrugerrådet, Foreningen af Danske Kemiske Industrier, Foreningen for Danmarks Lak- og Farveindustri, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Fællesforeningen for Danmarks Brugforeninger, Grosserer-Societetet, Gulvbranchens Samarbejds- og oplysningsråd, Håndværksrådet, Industrirådet, Jysk Teknologisk

Institut, Landbrugsrådet, Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse, Landskontoret for Planteavl, Landsorganisationen i Danmark, Møbelfabrikantforeningen, NOAH, Oliebranchens Fællesrepræsentation, Teknologisk Institut, Trærådet, Tolvmandsforeningerne, Træindustriens Fabrikantforening, Trælasthanlederunionen.

Lovforslaget har desuden været fremsendt til andre, der har fremsat ønske herom.

6. Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

De nye opgaver, som følger af lovforslaget, er navnlig knyttet til revurderingen af klassificerede midler med henblik på inddragelse under godkendelsesordningen, til fornyelse af godkendelser som følge af 5-års tidsbegrænsningen og til den vurdering, der skal foretages af, om der foreligger mindre farlige eller mindre skadelige alternativer til de midler, der søges godkendt.

Lovforslaget forudsætter, at de midler, der er klassificeret af Giftnævnet i løbet af en kortere årrække vil blive revurderet med henblik på, om midlerne kan opnå godkendelse. Opgaven forudsættes gennemført inden for en 3-årig periode, og da antallet af midler, der skal revurderes, udgør ca. 1.200, vil der være behov for at tilføre området ekstra personale og bevillinger til faglig bistand til konkrete opgaver og køb af bistand til større udrædnings- og vurderingsopgaver.

Erhvervsorganisationerne har i forbindelse med lovforslagets forberedelse stærkt fremhævet behovet for, at ressourcerne til denne opgave og til opgaven med fornyelse af de tidsbegrænsede godkendelser styrkes.

Forslaget om at tidsbegrænse godkendelser til 5 år betyder ligeledes en væsentlig forøgelse af arbejdsopgaverne, idet de godkendte midler herefter løbende skal vurderes med henblik på fornyelse af godkendelserne. Det påregnes, at det nævnte personale, der skal anvendes til revurdering af de klassificerede midler, efter afslutningen af dette arbejde, overføres til arbejdet med at foretage den løbende vurdering med henblik på fornyelse af tidsbegrænsede godkendelser. Der vil endvidere være behov for køb af bistand i forbindelse med denne opgave herunder køb af bistand på bl.a. Statens Planteavlsforsøg og Statens Skadedyrlaboratorium.

Forslaget om, at der skal ske en vurdering af, om der findes mindre farlige eller skadelige midler i forbindelse med revurderingen af de klassificerede midler og fornyelsen af godkendelsen til de

allerede godkendte midler, forudsætter, at der tilvejebringes et forbedret vurderingsgrundlag. Der vil således være behov for forøgede bevillinger til forskning i bekæmpelsesmidlers indvirkning på sundhed og miljø, ligesom der vil være behov for at etablere et overvågningsprogram vedrørende belastningen af bekæmpelsesmidler i miljøet.

I forbindelse med tilrettelæggelsen af administrationen af den ændrede godkendelsesordning vil der være behov for en øget anvendelse af EDB. Det vil være nødvendigt at afsætte ressourcer til dette formål.

Endelig forventes afholdt udgifter til oplysning og uddannelse af brugere af bekæmpelsesmidler.

I henhold til lovens § 36 og bekendtgørelse nr. 410 af 17. september 1980 om bekæmpelsesmidler er omsætningen af bekæmpelsesmidler pålagt en afgift. Afgiften udgør 2½ pct. af omsætningen pr. kalenderår; for hvert middel dog højst 60.000 kr. Provenuet af denne afgift har i de sidste 3 år udgjort 10-12 mill. kr. Afgiftsloftet på 60.000 kr. forudsættes i overensstemmelse med folketingets dagsorden af 11. marts 1986 ophævet. Samtidig vil afgiftssatsen blive ændret til 1½ pct., hvorved provenuet forøges til ca. 22 mill. kr. årligt. Det forventes, at det forøgede provenu vil kunne dække merudgifterne i forbindelse med lovforslaget.

Lovforslaget har ikke væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner. En eventuelt fremtidig overførsel af tilsyns- og kontrolopgaver til kommunerne, jfr. lovforslagets § 46 vil i givet fald kunne finansieres af provenuet af afgifterne på bekæmpelsesmidler.

Opmærksomheden henledes på, at der evt. skal ske notificering til EF-kommissionen af de regler, som fastsættes i medfør af de i lovforslaget indeholdte bemyndigelser, i det omfang sådanne regler er omfattet af Rådets direktiv af 23. marts 1983 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter (83/189/EØF).

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

ad § 30, stk. 1

Bestemmelsen opretholdes i sin hidtidige udformning, dog med den sproglige ændring, at reguleringen af kemiske produkter, og ikke kun kemiske stoffer, udtrykkeligt nævnes i bestemmelsen. Den ændrede formulering dækker bestemmelsens anvendelsesområde, som angivet i lovbemærkningen. Som eksempler på eksisterende regulering

indenfor stk. 1's område kan nævnes regulering af anvendelse af gifte, specielt hydrazin som tilsætningsstof til vand i fjernvarmeanlæg, samt regulering af flysprøjtning med bekæmpelsesmidler.

ad § 30, stk. 2

Indsættelsen af bestemmelsen er udtryk for en ændring af systematikken i § 30, således at anvendelsesområdet tydeliggøres. Bestemmelsen opdeles svarende til princippet i lovens § 22 således, at der dels tales om regulering af salg, import og anvendelse af kemiske stoffer og produkter og dels om regulering af indhold og afgivelse af kemiske stoffer i andre varer. Denne systematik anvendes også i EF-retsakter.

Som eksempel på eksisterende reguleringer inden for stk. 2's område kan nævnes reguleringen af anvendelsen af PCB og PCT, regulering af indholdet af nitrosaminer og nitroserbare stoffer i flaske- og narresutter samt regulering af anvendelsen af cadmium til overfladebehandling, farvepigment og plaststabilisatorer.

Det er herved forudsat, at reglerne i lovens kapitel 8 om oplysnings- og undersøgelsespligt finder tilsvarende anvendelse i forbindelse med § 30.

Til nr. 2

ad § 33, stk. 2

Formålet med de foreslåede ændringer til § 33 er at tilvejebringe en klar hjemmel til at foretage en revurdering af de bekæmpelsesmidler, der er blevet godkendt af Giftnævnet før 1. oktober 1980, da kemikalieloven trådte i kraft.

Den tidligere godkendelsesordning fandtes i lov nr. 188 af 3. maj 1961 om midler til bekæmpelse af plantesygdomme, ukrudt og visse skadedyr samt om midler til regulering af plantevækst. Ordningen blev administreret af Giftnævnet, som ved klassificeringen af bekæmpelsesmidlet alene skulle vurdere midlets mulige skadelige virkninger på mennesker og husdyr. De midler, der er klassificeret af Giftnævnet, er således ikke vurderet med hensyn til mulige skadevirkninger på miljøet i bredere forstand.

Den godkendelsesordning, som blev indført ved kemikalielovens ikrafttræden den 1. oktober 1980 indebærer, at bekæmpelsesmidler skal vurderes med hensyn til deres eventuelle sundhedsfare og miljøskadelighed. Denne vurdering foretages af miljøstyrelsen med sagkyndig bistand fra Bekæmpelsesmiddelrådet.

I bekendtgørelse nr. 410 af 17. september 1980 om bekæmpelsesmidler blev det fastsat, at de af

Giftnævnet klassificerede bekæmpelsesmidler skulle bortfalde den 1. januar 1986, såfremt de ikke forinden var blevet godkendt af Miljøstyrelsen efter reglerne i kemikalielovens kapitel 7.

Miljøankenævnet har imidlertid i en afgørelse fra juni 1985 stillet spørgsmålstejn ved, om denne bestemmelse i bekendtgørelsen om revurdering af klassificerede midler, har fornøden hjemmel i kemikalieloven.

Det foreslås derfor, at der ved en ændring af § 33 tilvejebringes en klar hjemmel til at kræve de af Giftnævnet klassificerede midler inddraget under godkendelsesordningen.

Revurderingen forudsættes gennemført ved, at ministeren fastsætter regler om, at de klassificerede midler skal søges godkendt inden en fastsat frist.

Under hensyn til at der er tale om ca. 1.200 klassificerede midler med et indhold af ca. 200 aktive stoffer, der skal revurderes, vil det være mest hensigtsmæssigt at vurdere midlerne i mindre grupper med henblik på en eventuel godkendelse. Inddelingen af midlerne i disse grupper vil ske efter objektive kriterier, som f.eks. tidspunktet for klassificeringen, de aktive stoffers formodede farlighed eller skadelighed, midlernes anvendelsesområde, el.lign.

I forbindelse med fristen for ansøgning om godkendelse kan det bestemmes, at importører eller producenter af midler, som allerede har indsendt fyldestgørende oplysninger om det middel, der ønskes godkendt, ikke behøver indsende fornyet ansøgning i medfør af § 33, stk. 2.

ad § 33, stk. 3

Bestemmelsen indfører en generel tidsbegrænsning af nye godkendelser, i lighed med, hvad der gælder i de øvrige nordiske lande. Tidsbegrænsningen foreslås sat til 5 år regnet fra meddelelsen af godkendelsen. Det er herved forudsat, at fornyet godkendelse kan opnås, såfremt betingelserne herfor er opfyldt på tidspunktet for godkendelsens ophør. Den generelle tidsbegrænsning af godkendelserne muliggør, at Miljøstyrelsen kan nægte at forny en godkendelse, hvis der i mellemtiden er fremkommet mindre farlige eller skadelige midler eller metoder til erstatning af midlet, jfr. § 35, stk. 2.

ad § 33, stk. 4

Bestemmelsen tilsigter at gøre allerede meddelte godkendelser tidsbegrænsede. Fornyelse af allerede meddelte godkendelser kan ske efter samme regler,

som fastsættes for godkendelser, der meddeles efter lovens ikrafttræden, jfr. j§ 33, stk. 3.

ad § 33, stk. 5

Ministeren fastsætter desuden regler om grundlaget for fornyelse af tidsbegrænsede godkendelser. Som en forudsætning for fornyelse af godkendelsen, kan der stilles krav om supplerende undersøgelser.

Ministeren fastsætter endvidere regler om ophør af retten til salg eller import af et middel, hvortil der ikke kan opnås fornyet godkendelse eller hvortil der ikke rettidigt indsendes fyldestgørende ansøgning om godkendelse, jfr. lovens § 34.

Ministeren fastsætter endvidere regler om ophør af retten til salg eller import af klassificerede midler, der ikke kan godkendes, eller som ikke er søgt godkendt.

Retten til salg eller import af et allerede godkendt eller klassificeret middel vil således ikke ophøre, før godkendelsesmyndigheden har truffet afgørelse om, at fornyet godkendelse ikke kan meddeles.

I forbindelse med ophør af retten til salg eller import af et middel, der ikke kan godkendes eller ikke søges godkendt, fastsættes en frist til afvikling af restlagre etc., der passende kan sættes til 1-2 år.

Det bemærkes, at såfremt en klassificering er bortfaldet som følge af, at der ikke inden den fastsatte frist er indsendt fyldestgørende ansøgning, skal der søges om godkendelse efter reglerne i § 33, stk. 1, hvis midler ønskes markedsført pany.

Til nr. 3

ad § 35, stk. 1

Bestemmelsen tilsigter at skærpe betingelserne for, hvornår et middel kan godkendes. Efter de gældende regler kan godkendelse kun nægtes, hvis midlet, anvendt efter forskrifterne, stadig frembyder en særlig risiko for sundhed eller miljø.

Visse midler indeholder imidlertid så farlige stoffer, at en regulering ved hjælp af forskrifter for midlets opbevaring, håndtering og anvendelse ikke kan anses for at yde tilstrækkelig beskyttelse imod, at der f.eks. ved uheld eller ukorrekt anvendelse sker alvorlig sundheds- eller miljøskaade. Har midlet derfor en sådan farlighed eller skadelighed for mennesker eller miljø, skal der ifølge forslaget ikke kunne ske godkendelse af midlet, uanset om der ved fastsættelse af forskrifter kunne ske en begrænsning af den aktuelle farlighed eller skadelighed.

Kriterier for, hvornår et produkt skal anses for særligt farligt for sundheden eller særligt skadeligt for miljøet, vil blive udarbejdet af Miljøstyrelsen i samråd med Bekæmpelsesmiddelrådet.

Det bemærkes, at der ikke kan ske godkendelse af midler, der må anses for særligt farlige eller skadelige, uanset at der ikke findes alternativer til midlet, jfr. bemærkningerne til § 35, stk. 2.

Miljøstyrelsen vil i samme omfang som hidtil indhente Arbejdstilsynets udtalelse vedrørende spørgsmål om de arbejdsmiljømæssige konsekvenser i forbindelse med anvendelsen af det middel, der søges godkendt.

ad § 35, stk. 2

Forslaget indebærer, at der ved godkendelsesbehandlingen skal ske en vurdering af, om der findes alternativer til det middel, der søges godkendt, som er væsentligt mindre farlige for sundheden eller væsentligt mindre skadeligt for miljøet.

Ved alternative midler eller metoder forstås:

- midler, hvis effektivitet umiddelbart er at sammenligne med de midler, de skal erstatte,
- midler, hvis effektivitet under visse betingelser, f.eks. bestemte dyrkningsformer, er at sammenligne med de midler, de skal erstatte,
- metoder, f.eks. flammebehandling, hvis effektivitet er at sammenligne med de midler, de skal erstatte,
- biologisk bekæmpelse.

Det er herved forudsat, at alternativerne har samme anvendelsesområde, som det middel, der søges godkendt, og at midlet kan benyttes med samme effekt på skadevolderen uden væsentlige økonomiske og arbejdsmæssige ulemper for brugeren. Foreligger der et eller flere alternativer, der er væsentligt mindre farlige for sundheden eller væsentligt mindre skadelige for miljøet, skal godkendelse nægtes.

Det bemærkes, at godkendelsesmyndigheden i forbindelse med ansøgningen om godkendelse af et middel over for producenten eller importøren kan stille krav om tilvejebringelse af de nødvendige oplysninger til brug for vurderingen af, om der findes alternativer, som er væsentligt mindre farlige eller skadelige inden for hele midlets anvendelsesområde eller inden for dele heraf. Herunder kan godkendelsesmyndigheden stille krav om dokumentation for effektivitet og virkninger ved forskellige doseringer. I forbindelse med den skærpelse af godkendelsesordningen, som er indeholdt i lovforslaget, vil der ske en revision af ansøgningskemaet, som er optrykt som bilag 4.2. til bekendt-

gørelse nr. 410 af 17. september 1980 om bekæmpelsesmidler. Jfr. hertil lovens § 34, stk. 2, hvorefter ministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke oplysninger en ansøgning skal indeholde.

Ved den ovennævnte vurdering af, om der findes alternativer til et givet middel, vil Miljøstyrelsen som hidtil i fornødent omfang indhente fagkyndig bistand bl.a. fra Statens Planteavlfsforsøg og Statens Skadedyrlaboratorium, for så vidt angår vurderingen af midlets/metodens anvendelighed og effektivitet.

ad § 35, stk. 3

Tilføjjelsen til den gældende bestemmelse i lovens § 35 om hvilke vilkår, der kan fastsættes i en godkendelse, muliggør, at en godkendelse i visse tilfælde kan meddeles på vilkår af, at der foretages videregående undersøgelser til belysning af midlets særlige egenskaber og virkninger. Reglen vil navnlig få betydning i forbindelse med krav om supplerende af oplysningsgrundlaget ved godkendelse af klassificerede midler, jfr. § 33, stk. 2. I øvrigt forudsættes bestemmelsen kun anvendt i ganske særlige tilfælde. Der kan f.eks. være behov for at kunne meddele en betinget godkendelse, hvor ønsket om særlige, længerevarende undersøgelser ikke findes at burde hindre, at godkendelse meddeles, før sådanne undersøgelser foreligger.

ad § 35, stk. 4

Forslaget giver mulighed for, at der i forbindelse med godkendelse af et tidligere markedsført produkt, sker en begrænsning af midlets lovlige anvendelsesområde ved fastsættelse af vilkår herom i godkendelsen. Reglen finder således anvendelse både ved godkendelse af klassificerede midler, samt ved fornyelse af godkendelser, jfr. § 33, stk. 4 og 5. Som nævnt i bemærkningerne til forslaget § 35, stk. 2 skal der ved godkendelsesbehandlingen ske en vurdering af, om der findes væsentligt mindre farlige eller skadelige alternativer, som kan erstatte det middel, der søges godkendt. Reglen i forslaget § 35, stk. 2 finder kun anvendelse, hvis alternativerne har samme anvendelsesområde som det middel, der søges godkendt. I visse tilfælde vil der dog kun kunne findes alternativer for så vidt angår en del af et middels anvendelsesområde. I sådanne tilfælde åbner forslaget mulighed for, at godkendelse meddeles på vilkår af, at midlet kun må anvendes inden for den del af det hidtidige anvendelsesområde, hvortil der ikke kan anvises mindre farlige eller mindre skadelige alternativer. Hvis der sker en sådan ændring

af midlets lovlige anvendelsesområde, findes det nødvendigt, at der samtidig kan stilles krav om en ændring af midlets salgsnavn for at hindre, at brugeren vildledes med hensyn til midlets lovlige anvendelse.

Til nr. 4

Af bemærkningerne til den gældende § 36, der henviser til den tilsvarende bestemmelse i bekæmpelsesmiddeloven fra 1961 følger, at udgifter til forskning og oplysningsvirksomhed ikke kan afholdes af afgiftsprovenuet.

Ved anvendelsen af afgiftsprovenuet til de nævnte formål vil man i videst muligt omfang benytte sig af eksisterende institutioner og ekspertise. Det er således ikke tanken at opbygge et selvstændigt forsknings-, uddannelses- eller oplysningsapparat i miljøministeriets regi.

Prioriteringen af de nævnte opgaver vil ske efter drøftelse i Bekæmpelsesmiddelrådet, jfr. de almindelige bemærkninger, punkt 4, Godkendelsesordningens administration.

Ud fra ønsket om at prioritere bl.a. forsknings- og oplysningsvirksomhed vedrørende bekæmpelsesmidler findes det nødvendigt at ændre den gældende bestemmelse. Forslaget indebærer, at afgiften kan anvendes til forskning i midlernes indvirkning på miljø og sundhed, samt til uddannelse af brugere af midlerne og oplysning om midlernes anvendelse og indvirkning på sundhed og miljø.

De nærmere regler om afgifter er fastsat i bekendtgørelse nr. 410 af 17. september 1980 om bekæmpelsesmidler. Herefter udgør afgiften 2½ pct. af omsætningen med et afgiftsloft på 60.000 kr. pr. kalenderår, der vil blive ophævet, samtidig med at afgiftssatsen ændres til 1½ pct. For så vidt angår afgiftsprovenuet anvendelse henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

ad § 38, stk. 3

Forslaget er en konsekvens af nr. 2.

Til nr. 6

Den gældende bestemmelse i § 46 giver ministeren adgang til at bemyndige kommunalbestyrelser til hos detailhandlere og lignende at føre tilsyn med, at loven og de i henhold til loven fastsatte regler overholdes. Bemyndigelsen er udnyttet i bekendtgørelse nr. 410 af 17. september 1980 om bekæmpelsesmidler.

I forbindelse med overvejelserne om at styrke tilsynet bl.a. på bekæmpelsesmiddelområdet, findes det ønskeligt, at der åbnes mulighed for i videre omfang at henlægge visse tilsyns- og kontrolopgaver til kommunerne, herunder tilsynet med producenter, importører og grossister, samt til visse mindre analyseopgaver. Det bør dog understreges, at hovedparten af tilsynsopgaverne efter loven fortsat bør varetages af en central myndighed på grund af opgavernes karakter. De opgaver, der kan tænkes henlagt til kommunerne i medfør af bestemmelsen, vil således være af mindre omfang.

Til nr. 7-10

Forslaget er en konsekvens af nr. 2, 3 og 5. Herudover foreslås indsat en tilføjelse til § 59, nr. 10 om, at uforsvarlig omgang med farlige stoffer og produkter, hvorved der forvoldes ikke ubetydelig skade på miljøet, kan straffes.

Forslaget er indsat for at bringe straffebestemmelsen i overensstemmelse med lovens formålsbestemmelse, ligesom bestemmelsen skal afspejle den skærpelse af vurderingen af farlige stoffer og produkter, der er indeholdt i forslagens nr. 3.

Forslaget supplerer i øvrigt bestemmelserne i miljøbeskyttelseslovens §§ 11 og 17.

Til nr. 11

Forslaget er en konsekvens af nr. 2, 3 og 5.

Til nr. 12

Forslaget er en konsekvens af nr. 3.

Til nr. 13

I overensstemmelse med forslagene i betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering m.v. i kommunestyret foreslås det, at kommuner og kommunale fællesskaber kan pålægges bødeansvar.

Bestemmelsen forudsætter, at den strafbare handling er begået af kommunen eller det kommunale fællesskab som bygherre, driftsherre, arbejdsgiver eller lignende.

Til nr. 14

Forslaget er en konsekvens af ændringen af retsplejeloven.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1987. Det er af stor betydning for virkeliggørelsen af lovforslagets intentioner om at skærpe kravene til godkendelser af bekæmpelsesmidler, at forslaget træder i kraft hurtigst muligt, og den 1. januar 1987 anses for det tidligst mulige.